

Vain rikkaimmat pärjäävät

– Euroopan rooli epäreilun kansainvälisen verojärjestelmän tukijana

TÄMÄ ON SUOMENNOS Survival of the Richest¹ -raportin tiivistelmästä ja sen Suomea koskevasta luvusta. Raportti arvioi Euroopan unionin ja kahdeksantoista Euroopan maan toimia ja antaa suosituksia veronkierron ja aggressiivisen verosuunnittelun torjumiseksi. Keva on osallistunut Eurodad-järjestön koordinoiman raportin kirjoittamiseen.

Tiivistelmä

Lukuisten kansainvälisten veroskandaalien myötä yhä useammassa Euroopan maassa päättäjät ovat vihdoinkin ryhtyneet puoltamaan verotuksen avoimuuden lisäämistä. Taistelu on kuitenkin kesken useiden hallitusten ollessa yhä vastahankaan.

Monikansallisten yritysten osalta veronkierron torjumisen tilanne on vielä huolestuttavampi. Luxemburgin salaisten verosopimusten vuotamisesta syntyneestä LuxLeaks-skandaalista huolimatta Euroopan hallitusten ja monikansallisten yritysten välisten salaisten ”lehmänkauppojen” määrä on ampaissut huimaan nousuun.

Euroopan hallitukset solmivat myös edelleen erittäin ongelmallisia verosopimuksia kehitysmaiden kanssa. Tällaiset valtioiden väliset sopimukset voivat osaltaan edistää yritysten veronkiertoa ja rajoittaa kehitysmaiden veropoliittikkaa. Näin kehitysmaat joutuvat maksamaan kovan hinnan kansainvälisestä verojärjestelmästä, jota ne eivät ole olleet luomassa. Ikävä kyllä kansalaisjärjestöjen selvitys osoittaa, että valtaosa Euroopan päättäjistä vastustaa yhä jyrkästi köyhimpien maiden ottamista mukaan kansainvälisiä verotuksen pelisääntöjä koskevaan päätöksentekoon.

Selvityksessä tehtiin erityisesti seuraavia havaintoja:

Avoimuus

Euroopassa näyttää nyt Panaman paperit -skandaalin jälkimainingeissa ainakin paikoin virinneen poliittista tahtoa avoimuuden lisäämiseksi. Vuoteen 2015 verrattuna selvästi useampi maa on joko ilmaissut kannattavansa tosiasiallisten edunsaajien julkisia rekistereitä (Suomi, Alankomaat ja Norja) tai ryhtynyt jo toteuttamaan niitä kansallisella tasolla (Britannia, Ranska, Tanska ja Slovenia). Omistusten avoimuutta vastustavia maita on nyt merkittävästi vähemmän kuin sitä

puoltavia, ja myönteinen kehitys näyttäisi jatkuvan vastaisuudessaakin. Sekä Saksassa että Tšekin tasavallassa näkyi selvästi, että avoimuuden kannatus on kasvussa.

Samankaltainen joskin heikompi suuntaus on nähtävissä myös suhtautumisessa siihen, pitäisikö monikansallisten yritysten julkistaa tietoja liiketoimintansa laajuudesta ja maksamistaan veroista maakohtaisesti. Ehdotusta vastustavia maita (Itävalta, Tšekin tasavalta, Tanska, Saksa, Latvia, Slovenia ja Ruotsi) on edelleen enemmän kuin sille tukensa ilmaisseita (Ranska, Alankomaat, Espanja ja mahdollisesti Britannia), mutta sen kannatus on kuitenkin lisääntynyt huomattavasti vuodesta 2015. Aiheesta näyttääkin kehkeytyvän yksi vuoden 2017 suurista poliittisista kiistoista.

Avoimuudessa on siis tapahtunut kehitystä, mutta verotuskäytäntöjen osalta näkymät ovat yhä synkät.

Verotus

Vaikka voisi kuvitella, että LuxLeaks-skandaali ja lukuisat hallitusten ja monikansallisten yritysten välisiin ”lehmänkauppoihin” liittyvät valtioneuvotuksia koskevat oikeusjutut olisivat saaneet Euroopan hallitukset vähentämään siirtohinnoittelua koskevia ennakkosopimuksia, niiden määrä onkin noussut EU:ssa räjähdysmäisesti: vuonna 2013 niitä solmittiin 547, vuonna 2014 jo 972, ja vuoden 2015 lopussa niitä oli jo peräti 1444. Vuosina 2013–2015 kasvua oli siis yli 160 prosenttia. Huomattavinta kasvu on ollut Belgiassa ja Luxemburgissa, jossa määrä lähti LuxLeaks-skandaalin jälkeen jyrkkään nousuun. Belgiassa sopimusten määrä kasvoi yhdessä vuodessa 248 prosenttia ja Luxemburgissa 50 prosenttia.

LuxLeaks-skandaali ei siis näytä rajoittaneen EU:ssa tehtyjen verotussopimusten määrää, mutta sen sijaan skandaalin kaksi ilmiantajaa sekä yksi tiedon julkistaneista toimittajista ovat joutuneet Luxemburgissa oikeuteen. Tämä on karu muistutus siitä, että Euroopassa suojellaan yhä mieluummin salakähmäisiä yrityksiä kuin yksilöitä, jotka paljastavat vääryyksiä yleisen edun nimissä.

Euroopan hallitukset solmivat edelleen erittäin ongelmallisia verosopimuksia kehitysmaiden kanssa. Selvityksessä tarkastelluilla mailla on kehitysmaiden kanssa keskimäärin 42 valtiosopimusta, joilla on alennettu kehi-

tysmaiden verokantoja keskimäärin 3,8 prosenttiyksiköllä. Tarkastelluista maista Irlanti on saanut aikaan keskimäärin suurimmat eli 5,2 prosenttiyksikön heikennykset kehitysmaiden verokantoihin. Action Aid -järjestön analyysi on myös paljastanut, että sellaisillakin mailla, joilla ei keskimäärin ole kehitysmaiden verokantoja suuresti rajoittavia sopimuksia, on silti merkittävä määrä yksittäisten kehitysmaiden kanssa solmittuja ”erittäin rajoittavia” verosopimuksia. Selvityksessä tarkastelluista maista eniten tällaisia hyvin arveluttavia kehitysmaiden kanssa solmittuja verosopimuksia on Italiassa, Britannialla ja Saksalla.

Globaalit ratkaisut

Valtaosa selvityksessä tarkastelluista maista vastustaa yhä pyrkimystä perustaa YK:n alaisuuteen hallitustenvälinen verojärjestö, joka antaisi kehitysmailla mahdollisuuden osallistua kansainvälisiä verotuksen pelisääntöjä koskeviin neuvotteluihin. Osa hallituksista saattoi arvella kysymyksen katoavan kansainvälisestä poliittisesta keskustelusta vuoden 2015 dramaattisten käänteiden jälkeen. Teollisuusmaat saivat silloin torjuttua kehitysmaiden vaatimuksen tällaisesta järjestöstä. Kehitysmailla ei kuitenkaan näytä olevan aikomustakaan antaa periksi.

Suosituksset

Selvitys suosittelee, että hallitukset

1. ottavat käyttöön yritysten, huolto-omaisuuksien eli trustien ja vastaavien oikeudellisten järjestelyjen tosiasiallisten edunsaajien rekisterit, jotka ovat kokonaisuudessaan ja ehdoitta yleisön saatavilla koneellisesti luettavassa avoimessa muodossa
2. ottavat käyttöön suuryritysten kattavan maakoh-
taisen raportoinnin ja varmistavat, että tiedot ovat
yleisön saatavilla keskitetyssä julkisessa rekisterissä
koneellisesti luettavassa avoimessa muodossa
3. toteuttavat ja julkistavat kaikista kansallisen ja EU-ta-
son veropoliittisista ratkaisuista – kuten erityistä
tarkoitusta varten perustetuista yksiköistä, verosopi-
muksista ja monikansallisille yrityksille suunnatuista
kannustimista – vaikutusanalyysit arvioidakseen
niiden vaikutuksia kehitysmaihiin sekä luopuvat
kehitysmaihiin negatiivisesti vaikuttavista linjauksista
ja käytännöistä
4. varmistavat, että OECD:n laatimiin uusiin automaati-
vasta tietojenvaihtoa koskeviin maailmanlaajuisiin
normeihin sisältyy siirtymäkausi kehitysmailla, jotka
eivät nykyisellään kykene täyttämään vastavuo-
roisen automaattisen tietojenvaihdon vaatimuksia
puutteellisten hallinnollisten valmiuksien vuoksi, ja
että teollisuusmaiden hallitukset sitoutuvat auto-
maattiseen tietojenvaihtoon kehitysmaiden kanssa
luomalla siihen tarvittavat kahdenväliset suhteet
5. toteuttavat yhdessä kehitysmaiden kanssa perusteel-
lisen selvityksen nykyisestä kansainvälisestä vero-
järjestelmästä oleellisesti poikkeavien vaihtoehtojen
(kuten yhdistetyn verotuksen) eduista, riskeistä ja
toteutettavuudesta tarkastellen erityisesti näiden vaih-
toehtojen todennäköisiä vaikutuksia kehitysmaihiin
6. perustavat YK:n alaisuuteen hallitustenvälisen verotus-
ta tarkastelevan elimen, jolla pyritään varmistamaan,
että kehitysmaat voivat osallistua yhdenvertaisesti
kansainvälisten verosääntöjen kokonaisvaltaiseen
uudistamiseen
7. julkistavat omaa maataan koskevia tietoja erityistä
tarkoitusta varten perustettujen yksiköiden kautta
kulkevista investointivirroista
8. poistavat teollisista ja tekijänoikeuksista saatuja tuloja
suosivat verojärjestelmät eli niin sanotut patenttiboksit
sekä vastaavat haitalliset rakenteet ja estävät niiden
leviämisen
9. julkistavat monikansallisille yrityksille annettujen
veropäätösten pääasiallisen sisällön ja selkeyttävät ja
yksinkertaistavat monikansallisten yritysten verotusjär-
jestelmää suitsiakseen veropäätösten ylenmääräistä
käyttöä
10. ottavat käyttöön tehokkaat keinot suojellakseen yleis-
en edun nimissä toimivia ilmiäntajia, kuten veronkier-
tokäytäntöjen paljastajia
11. kannattavat ehdotusta EU-tason yhteisestä yhdiste-
tystä yhtiöveropohjasta (CCCTB), joka kattaa voittojen
yhdistämisen ja jakamisen, ja pidättäytyvät luomasta
uusia järjestelmiä, joiden avulla monikansalliset yrityk-
set voivat kiertää veroja esimerkiksi suurien verovä-
hennysten muodossa
12. varmistavat kehitysmaiden kanssa solmittavia veroso-
pimuksia neuvotellessaan verotusoikeuden oikeu-
denmukaisen jakautumisen sopimuspuolten kesken,
lopettavat lähdeverokantojen alentamisen ja varmista-
vat sopimusneuvotteluiden sekä niihin liittyvien
hallituksen linjausten ja kantojen läpinäkyvyyden, jotta
kansalaisjärjestöt, kansanedustajat ja muut sidosryh-
mät voivat tutkia ja seurata jokaista neuvotteluproses-
sin vaihetta alusta loppuun asti.

Suomi

Yleiskatsaus

Veronkierto ja verovälttely ovat herättäneet Suomessa keskustelua niin tiedotusvälineissä kuin eduskunnassakin säästöpolitiikan, uusien aggressiiviseen verosuunniteluun liittyvien tapausten ja Panaman paperit -skandaalin ansiosta.

Hallitus teki EU:n arvopaperikeskusasetuksen noudattamisen varjolla lakiesityksen, jonka nojalla suomalaiset sijoittajat olisivat saaneet piilotettua osakeomistuksensa.ⁱⁱ EU-asetukseen sisältyvä poikkeus sallii kuitenkin Suomen säilyttää nykyisen järjestelmänsä, joka on läpinäkyvämpi kuin useimmissa muissa jäsenvaltioissa.ⁱⁱⁱ Nykyisellään arvopaperikeskuksen arvo-osuustilien haltijat (jotka ovat usein myös tosiasiallisia edunsaajia) tai kotimaiset sijoittajat eivät pysty piilottelemaan säilytystilien suojissa, sillä arvopapereiden hallintarekisteröinti on sallittua ainoastaan ulkomaisille sijoittajille.^{iv} Eduskunnan talousvaliokunta pyysi kesäkuussa 2016 hallitusta antamaan uuden lakiesityksen, jossa osakeomistusten avoimuus säilyisi.^v

Monopoliasemassa olevan sähköverkkoyhtiö Carunan aggressiivinen verovälttelyjärjestely herätti tyrmistystä vuoden 2016 alussa.^{vi} Korkeimman hallinto-oikeuden toukokuussa antamien ratkaisujen mukaan kaksi monikansallista yritystä oli puolestaan hyödyntänyt keinotekoisia järjestelyjä välttyäkseen maksamasta veroja Suomeen. Verohallinnolla on meneillään vastaavia kiistoja kymmenestä kahteenkymmeneen yhtiön kanssa.^{vii}

Veroskandaalit ovat myös liittyneet suoraan hallituksen ministereihin.^{viii} Syyskuussa 2015 tiedotusvälineet paljastivat liikenne- ja viestintäministeri Anne Bernerin toimineen aggressiivisesta verosuunnittelusta syytetyn luxemburgilaisen holding- eli hallintayhtiön hallituksessa.^{ix} Vastineessaan ministeri totesi, että hän oli toiminut yhtiön hallituksessa, mutta oli jättänyt eroilmoituksensa ministeriksi tultuaan, ja että luxemburgilaisyhtiö oli tarkoitettu pelkästään pääomien keräämiseen kansainvälisiltä sijoittajilta.^x

Loppuvuodesta 2015 tiedotusvälineet paljastivat puolestaan kauppa- ja kehitysministeri Lenita Toivakan toimineen hallituksen jäsenenä belgialaisessa holdingyhtiössä, joka oli väitteiden mukaan perustettu verojen välttelemiseksi.^{xi} Ministeri myönsi, että belgialaisyhtiö oli perustettu osittain verosuunnittelun takia, mutta totesi menettelyn olleen normaalia ja hyväksyttävää. Hän kuitenkin erosi

kesäkuussa 2016 osin belgialaisyhtiöstä nousseen kohun vuoksi.

Suomen hallitus on todennut, että kansainvälisillä veropäätöksillä on merkittäviä vaikutuksia kehitysmaihin. Tästä huolimatta hallitus painottaa enemmän kehitysmaiden toimintakyvyn vahvistamista^{xv} kuin niiden ottamista mukaan kansainvälisistä verostandardeista käytäviin neuvotteluihin (ks. ”Globaalit ratkaisut” jäljempänä). Elokuussa julkistettiin ulkoministeriön Verotus ja kehitys toimintaohjelma.^{xvi}

Avoimuus

Julkinen maakohtainen raportointi

Suomi kannattaa Euroopan komission ehdotusta monikansallisten yritysten julkisesta maakohtaisesta veroraportoinnista, mutta ei ole ajamassa maittain eriteltyä raportointia eikä matalampaa raportointirajaa. Hallituksen kannassa korostetaan, että Suomi kannattaa avoimuuden lisäämistä, mutta yritysten hallinnollinen taakka ei saisi kasvaa.^{xvii}

Valtionyhtiöillä on ollut velvollisuus julkistaa maakohtaiset raportit vuodesta 2015. Epäselvä ohjeistus on kuitenkin johtanut heikkolaatuisiin raportteihin, jotka eivät anna kattavaa kuvaa yhtiöiden verojärjestelyistä.^{xviii} Valtion omistajapolitiikkaa koskevan uuden linjauksen mukaan aggressiivinen verosuunnittelu on kielletty ja raportointia varten laaditaan uusi yhtenäinen ohjeistus, jossa otetaan huomioon Euroopan komission maakohtaisen raportoinnin vaatimukset.^{xix}

Useimpien muiden EU:n jäsenvaltioiden tavoin Suomikin on ottanut käyttöön maakohtaisen raportoinnin rahoituslalla EU:n oikeudellisten vaatimusten mukaisesti.^{xx} Eduskunta hyväksyi marraskuussa lakiehdotuksen ei-julkisen maakohtaisen raportoinnin käyttöönotosta Suomeen sijoittautuneissa monikansallisissa yrityksissä, joiden liikevaihto on vähintään 750 miljoonaa euroa.^{xxi}

Omistusten avoimuus

Suomella ei ole tällä hetkellä julkista rekisteriä yritysten ja vastaavien yhteisöjen tosiasiallisista edunsaajista, mutta esitys neljännen rahanpesudirektiivin kansallisesta täytäntöönpanosta on annettu marraskuussa 2016.^{xxii} Valtioneu-

voston vetämä työryhmä on ehdottanut, että rekisteristä tehtäisiin julkinen tietosuojalainsäädännön mukaisesti, koska tiedot sisällytettäisiin kansalliseen julkiseen kaupparekisteriin.^{xxxiii} Suomen oikeusjärjestelmä ei tunne huolto-omaisuuksia eli trusteja, mutta lakiluonnoksessa edellytetään ulkomaisen express trust järjestelyn suomalaisen omaisuudenhoitajan rekisteröivän tosiasialliset edunsaajat Suomessa. Lakiluonnoksessa esitetään, että tosiasiallisia edunsaajia koskevat tiedot sisällytetään jo olemassa olevaan maksuttomaan sähköiseen yritys- ja yhteisötietojärjestelmään.^{xxxiv}

Vuoden 2015 taloustietojen läpinäkyvyyttä mittaavan Financial Secrecy Index listauksen mukaan Suomen rahoitussalaisuusaste oli alhaisin kaikista tässä selvityksessä tarkastelluista kahdeksastatoista maasta (globaalissa vertailussa Suomi oli sijalla 90). Toisin sanoen Suomessa toimitaan varsin avoimesti.^{xxxv}

Verotus

Verosopimukset

Suomen solmimat valtiodenväliset verosopimukset sisältävät sekä OECD:n että YK:n mallisopimuksen piirteitä. Kaikkiin verosopimukseen vaaditaan eduskunnan hyväksyntä. Suomi ei ole aikeissa arvioida kehitysmaiden kanssa solmimiensa verosopimusten heijastusvaikutuksia.^{xxxvi} Vaikka verosopimukseen ei aiemmin ole järjestelmällisesti sisällytetty väärinkäytösten vastaista lauseketta, sellainen kuitenkin löytyy useista sopimuksista, ja hallitus on aikeissa tarkastella käytäntöään.^{xxxvii}

Suomella on kaikkiaan 36 verosopimusta kehitysmaiden kanssa, mikä on alle tässä selvityksessä tarkastellujen maiden keskiarvon (42 sopimusta). Sopimukset kuitenkin alentavat kehitysmaiden verokantoja keskimäärin 4,8 prosenttiyksikköä eli merkittävästi selvityksessä mukana olleiden maiden 3,8 prosenttiyksikön keskiarvoa enemmän.^{xxxviii} Suomen sopimuksilla on siis suhteellisen suuri negatiivinen vaikutus kehitysmaiden verokantoihin. Vaikka verokantojen keskimääräinen alennus onkin huomattava, Suomella ei ole "erittäin rajoittavina" erottuvia verosopimuksia.^{xxxix}

Haitalliset verotuskäytännöt

Aggressiivista verosuunnittelua koskevan selvityksen mukaan Suomesta löytyy kaksitoista aggressiivisen verosuunnittelun indikaattoria. Määrä on sama kuin Kroatiassa ja on EU:n kahdeksanneksi suurin.^{xxx} Suomessa ei ole niin sanottua patenttiboksijärjestelmää, eikä selvityksessä havaittu muitakaan aktiivisia indikaattoreita.^{xxxi}

Euroopan komission aineiston mukaan Suomella oli vuoden 2013 lopussa 21 siirtohinnoittelua koskevaa ennakkoratkaisua ja ennakkosopimusta monikansallisten yritysten kanssa. Vuonna 2014 niiden määrä putosi viiteentois-

ta, mutta vuoden 2015 loppuun mennessä määrä oli jälleen kasvanut 24:ään.^{xxxiii}

Suomen hallituksen kanta Euroopan komission ehdotukseen veronkierron vastaiseksi direktiiviksi oli nihkeä. Hallitus totesi kannattavansa komission ehdotusta pääpiirteissään, mutta korosti samalla EU:n yritysten kilpailukyvyyn turvaamisen merkitystä ja ilmaisi huolensa siitä, sovellettaisiinko monikansallisiin yrityksiin vastaavaa sääntelyä myös EU:n ulkopuolella.^{xxxiii}

Globaalit ratkaisut

Suomen kehityspoliittisessa selonteossa todetaan seuraavasti: "Esimerkiksi verotukseen, kauppaan tai maatalouteen liittyvillä EU:n päätöksillä ja sopimuksilla tai järjestöjen päätöksillä on merkittäviä suoria tai epäsuoria vaikutuksia kehitysmaihin."^{xxxiv} Suomi ei kuitenkaan kannata ehdotusta YK:n alaisuuteen perustettavasta hallitustenvälisestä järjestöstä, jolla taattaisiin kehitysmailla mahdollisuus osallistua kansainvälisiä verotuksen pelisääntöjä koskevaan päätöksentekoon.^{xxxv} Valtiovarainministeriö pitää YK:n alaisuudessa toimivaa kansainvälistä elintä "pääleikkäisenä työnä" ja katsoo kehitysmaiden kykenevän osallistumaan riittävästi OECD-vetöisiin prosesseihin.

Suomen uutta kehityspoliittikkaa koskevassa mietinnössään eduskunnan ulkoasiainvaliokunta on todennut, että mahdollisuutta YK:n alaisen verokomitean vahvistamiseen tulee selvittää.^{xxxvi}

Päätelmät

Suomi suhtautuu avoimuuteen edelleen useimpia maita edistyksellisemmin. Maan hallitus ei kuitenkaan näytä tällä haavaa ajavan asiaa kansainvälisellä tasolla. Kansallisella tasolla hallitus yritti vähentää osakeomistusten avoimuutta, mutta eduskunta esti sen pyrkimykset.

Aggressiivinen verosuunnittelu tuomitaan Suomen koko puoluekentässä, mutta hallituspuolueet eivät ole ryhtyneet todellisten ratkaisujen edellyttämiin laajamittaisiin toimiin. Vaikka Suomi ei kuulu pahimpien maiden joukkoon, Suomessa esiintyy kuitenkin huomattava määrä aggressiivisen verosuunnittelun indikaattoreita ja siirtohinnoittelua koskevia sopimuksia monikansallisten yritysten kanssa. Myös Suomen ja kehitysmaiden väliset verosopimukset ovat huolestuttavia, sillä vaikka niitä on verrattain vähän, niillä on suhteellisen suuri negatiivinen vaikutus kehitysmaiden verokantoihin.

Lopuksi on todettava, että Suomi ei kannata ehdotusta YK:n alaisuuteen perustettavasta hallitustenvälisestä verojärjestöstä, jolla taattaisiin kehitysmailla mahdollisuus osallistua kansainvälisiä verotuksen pelisääntöjä koskevaan päätöksentekoon. Näin siitäkin huolimatta, että hallitus myöntää kansainvälisillä veropäätöksillä olevan merkittäviä vaikutuksia kehitysmaihin.

Arvio Suomen toimista verovälttelyn torjumiseksi

OMISTUSTEN AVOIMUUS	MONI-KANSALLISTEN YRITYSTEN JULKINEN RAPORTOINTI	VEROSOPIMUKSET	GLOBAALIT RATKAISUT
<p>Suomi ei ole vielä perustanut rekisteriä tosiasiallisista edunsaajista. Hallitus on kuitenkin äskettäin laatimassaan lakiluonnoksessa esittänyt, että tulevan rekisterin tulisi olla julkinen.</p>	<p>Suomi on toiminut edistyksellisesti ottaessaan käyttöön valtionyhtiöiden maakohtaisen raportointivelvollisuuden. Raportointivaatimuksissa on kuitenkin porsaanreikiä, joiden avulla yritykset pystyvät valikoimaan katsauksiin sisällytettäviä tietoja ja joiden vuoksi raporteissa on merkittäviä puutteita. Ilmeisistä puutteista huolimatta hallitus ei ole tarkistanut vaatimuksia vuoden 2014 jälkeen. Vaikka Suomi kannattaa Euroopan komission ehdotusta osittain julkisesta maakohtaisesta raportoinnista, hallitus ei tällä haavaa tue täysin julkista maakohtaista raportointia.</p>	<p>Vaikka Suomen verosopimusten määrä jää selvityksessä tarkasteltujen maiden keskiarvon alapuolelle, niiden negatiivinen vaikutus kehitysmaiden verokantoihin on suhteellisen suuri, koska Suomen ja kehitysmaiden väliset verosopimukset sisältävät keskimäärin verrattain suuria alennuksia kehitysmaiden verokantoihin.</p>	<p>Siitä huolimatta, että Suomen hallitus myöntää kansainvälisillä veropäätöksillä olevan merkittäviä vaikutuksia kehitysmaihiin, se ei tue ehdotusta YK:n alaisuuteen perustetavasta hallitustenvälisestä verojärjestöstä, joka antaisi kehitysmaille mahdollisuuden osallistua kansainvälistä verotusta koskevaan päätöksentekoon.</p>

Lähteet

- ⁱ Eurodad (2016). Survival of the Richest – Europe’s role in supporting an unjust global tax system 2016. Julkiastu joulukuussa 2016. Haettu 17.3.2016. http://www.globaltaxjustice.org/sites/default/files/EURODAD_survival_of_the_richest.pdf
- ⁱⁱ Yle Uutiset. (2016). Pörssiomistusten julkisuus taas vaarassa – ”Se todennäköisesti tapahtuu”. Artikkelijulkaisu 28.3.2016. Haettu 16.8.2016: http://yle.fi/uutiset/porsio-mistusten_julkisuus_tuas_vaarassa_se_todennakoisesti_tapahtuu/8767308
- ⁱⁱⁱ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 909/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta ETA:n kannalta merkityksellinen teksti. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0909&from=fi>
- ^{iv} Euroopan keskuspankki. (2011). Market analysis of shareholder transparency in Europe. Julkaistu 21.2.2011: https://www.ecb.europa.eu/paym/t2s/progress/pdf/subt-rans/st_analysis_regimes.pdf?95d0c49aa0d2387020d177ae7929ade
- ^v Helsingin Sanomat. (2016). Hallintarekisterin kohtalo ratkeaa vasta ensi syksynä. Julkaistu 22.6.2016. Haettu 16.8.2016: <http://www.hs.fi/kotimaa/a1466571409838>
- ^{vi} Yle Uutiset. (2016). Yhtiö teki 50 miljoonan euron voitot sähkönsiirrosta Suomessa – verot lähes olemattomat. Julkaistu 31.1.2016. Haettu 16.8.2016: <http://yle.fi/uutiset/3-8638094>
- ^{vii} Yle Uutiset. (2016). KHO:n ratkaisut suitsivat kansainvälisten yritysten aggressiivista verosuunnittelua Suomessa – jopa satoja miljoonia menetetty. Julkaistu 19.5.2016. Haettu 16.8.2016: http://yle.fi/uutiset/khon_ratkaisut_suitsivat_kansainvalisten_yritysten_aggressiivista_verosuunnittelua_suomessa_jopa_satoja_miljoonia_menetetty/8893243
- ^{viii} Yle Uutiset. (2015). Ministeri Berner mukana veroparatiisiyhtiössä. Julkaistu 15.9.2015. Haettu 16.8.2016: http://yle.fi/uutiset/ministeri_berner_mukana_veroparatiisiyhtiossa/8288620. Sekä Helsingin Sanomat. (2015). Ministeri Toivakka myönsi verosuunnittelun – Sipilä: ”Näitä yritysjärjestelyjä tehdään paljon”. Julkaistu 11.11.2015. Haettu 16.8.2016: <http://www.hs.fi/talous/a1447226805082>
- ^{ix} Yle Uutiset. (2015). Ministeri Berner mukana veroparatiisiyhtiössä. Julkaistu 15.9.2015. Haettu 16.8.2016: http://yle.fi/uutiset/ministeri_berner_mukana_veroparatiisiyhtiossa/8288620
- ^x Ibid.
- ^{xi} Helsingin Sanomat. (2015). Ministeri Toivakka myönsi verosuunnittelun – Sipilä: ”Näitä yritysjärjestelyjä tehdään paljon”. Julkaistu 11.11.2015. Haettu 16.8.2016: <http://www.hs.fi/talous/a1447226805082>
- ^{xii} Ibid.
- ^{xiii} Suomenmaa. (2016). HS: Toivakka luopuu ministerin salkusta – kielteinen julkisuus kypsytti. Julkaistu 21.6.2016. Haettu 25.11.2016: <http://www.suomenmaa.fi/?app=Neo-Direct&com=6/3/126312/421db580b2>
- ^{xiv} Ulkoasianministeriö. (2016). Valtioneuvoston selonteko: Suomen kehityspolitiikka – Yksi maailma, yhteinen tulevaisuus, kohti kestävä kehitystä. Julkaistu 8.2.2016. Haettu 16.8.2016: <http://formin.finland.fi/public/download.aspx?ID=153674&GUID=0E6CDFA2-9AC6-46CE-AC3C-14AFA8A42375>
- ^{xv} Ibid.
- ^{xvi} Ulkoasianministeriö. (2016). Verotus ja kehitys -toimintaohjelma 2016-2019. Julkaistu 26.8.2016. Haettu 29.11.2016. <http://formin.finland.fi/public/download.aspx?ID=160596&GUID=2FA3C21A-0268-418F-81CB-7DC83E07C4A3>
- ^{xvii} Eduskunta. (2016). Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta siltä osin kuin kyse on tiettyjen yritysten ja sivuliikkeiden tuloverotietojen ilmoittamisesta (tilinpäätösdirektiivin muuttaminen). Päivätty 26.5.2016. Haettu 16.8.2016: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kirjelma/Sivut/U_25+2016.aspx
- ^{xviii} Finnwatch. (2015). Valtioemmissiöiden yhtiöiden veroraportit. Julkaistu heinäkuussa 2015. Haettu 16.8.2016: <http://www.finnwatch.org/images/pdf/Valtioyhtioidenveroraportit.pdf>
- ^{xix} Valtioneuvosto. (2016). Tase töihin – Kasvua luovaa omistajapolitiikkaa. Talouspoliittisen ministerivaliokunnan linjauksen valtion omistajapolitiikkaa koskevaksi valtioneuvoston periaatepäätökseksi. Päivätty 12.5.2016. Haettu 16.8.2016: <http://valtioneuvosto.fi/documents/10616/2653484/Talouspoliittisen+ministerivaliokunnan+linjauksen+valtion+omistajapolitiikkaa+koskevaksi+valtioneuvoston+periaatep%C3%A4%C3%A4t%C3%B6ksekseksi/30fc9946-fafb-4fe7-bc7b-81b1cb778e1d>
- ^{xx} Valtiovarainministeriö, vastaus kyselyyn. Luottolaitoslaki 10 luku 12§.
- ^{xxi} Ks. lainsäädäntöprosessin kuvaus eduskunnan verkkosivuilla: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/mietinto/Sivut/VaVM_18+2016.aspx
- ^{xxii} Eduskunta. (2016). Haettu 29.11.2016. https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kasittelytiedot/Valtiopaivaasia/Sivut/HE_228+2016.aspx
- ^{xxiii} Valtiovarainministeriö, vastaus kyselyyn. Suomi aikoo käyttää samaa tosiasiallisen edunsaajan määritelmää kuin EU-direktiivi. Mikäli tosiasiallinen edunsaaja ei ole tiedossa tai luonnollista henkilöä ei voida tunnistaa tosiasialliseksi edunsaajaksi, hallituksen puheenjohtaja tai toimitusjohtaja rekisteröidään tosiasialliseksi edunsaajaksi.
- ^{xxiv} Eduskunta. (2016). HE 228/2016 vp. Haettu 29.11.2016. https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Sivut/HE_228+2016.aspx
- ^{xxv} Tax Justice Network. (2015). Financial Secrecy Index. 'Financial Secrecy Index – 2015 Results'. Haettu 18.11.2016. <http://financialsecrecyindex.com/introduction/fsi-2015-results>. Ks. myös taulukko 3 Survival of the Richest -raportin luvussa 'Hidden ownership'.
- ^{xxvi} Valtiovarainministeriö, vastaus kyselyyn.
- ^{xxvii} Valtiovarainministeriö, vastaus kyselyyn. Maat, joiden kanssa tehdyissä sopimuksissa on veronkierron vastainen säännös ovat Barbados, Intia, Israel, Singapore, Kazakstan, Kiina, Meksiko, Tajikistan, Ukraina, Uruguay ja Uzbekistan.
- ^{xxviii} Ks. taulukko 2 ja kuva 4 luvussa 'Tax treaties'.
- ^{xxix} ActionAid. (2016). Mistreated. Julkaistu 23.2.2016. Haettu 25.11.2016: http://www.actionaid.org/sites/files/actionaid/_mistreated_tax_treaties_report_-_feb_2016.pdf. Ks. myös kuva 3 luvussa 'Tax treaties'.
- ^{xxx} Ramboll. (2016). European Commission Taxation Papers. Working Paper no. 61-2015. Study on Structures of Aggressive Tax Planning and Indicators. Julkaistu tammiukuussa 2016. Haettu 16.8.2016: http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_papers/taxation_paper_61.pdf. Ks. myös kuva 1 Survival of the Richest -raportin luvussa 'Harmful tax practices'.
- ^{xxxi} Ibid.
- ^{xxxii} Ks. taulukko ja 1 ja kuva 2 Survival of the Richest -raportin luvussa 'Sweetheart deals'.
- ^{xxxiii} Eduskunta. (2016). Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi sisämarkkinoiden toimintaan suoraan vaikuttavien veron kiertämisen käytäntöjen torjuntaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta. Päivätty 3.3.2016. Haettu 16.8.2016: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kirjelma/Sivut/U_7+2016.aspx
- ^{xxxiv} Ulkoasianministeriö. (2016). Valtioneuvoston selonteko: Suomen kehityspolitiikka – Yksi maailma, yhteinen tulevaisuus, kohti kestävä kehitystä. Julkaistu 8.2.2016. Haettu 16.8.2016: <http://formin.finland.fi/public/download.aspx?ID=153674&GUID=0E6CDFA2-9AC6-46CE-AC3C-14AFA8A42375>
- ^{xxxv} Valtiovarainministeriö, vastaus kyselyyn.
- ^{xxxvi} Eduskunta. (2016). Valtioneuvoston selonteko: Suomen kehityspolitiikka. Ulkoasianvaliokunta. Lausunto päivätty 25.4.2016. Haettu 16.8.2016: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/mietinto/Sivut/UaVM_3+2016.aspx